

**KREATIVLIKNING PEDAGOGIK FAOLIYATDAGI AHAMIYATI VA
BO‘LAJAK PEDAGOGLARDA KREATIVLIKNI RIVOJLANTIRISH ZARURATI**

Akramov Umidjon Murodjon o‘g‘li

Farg‘ona davlat universiteti tadqiqotchisi

Annotatsiya. Ushbu tadqiqot kreativlikning pedagogik faoliyatdagi ahamiyati va bo‘lajak pedagoglarda kreativlikni rivojlantirish zarurati masalasini o‘rganishga qaratilgan. Tadqiqotning asosiy maqsadi kreativlikning ta’lim jarayonidagi rolini aniqlash va bo‘lajak pedagoglarda kreativlikni rivojlantirishning samarali usullarini tadqiq etishdan iborat. Tadqiqotda kvantitativ va kvalitatif usullar qo‘llangan, shu jumladan, so‘rovnomalar o‘tkazilgan. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, kreativlik pedagogik faoliyatda muhim rol o‘ynaydi va uni rivojlantirish uchun interfaol metodlar, innovatsion texnologiyalar va loyihalar asosidagi ta’lim jarayonlari samarali hisoblanadi. Bu tadqiqot pedagogika sohasida kreativlikni o‘rganish metodikasi bo‘yicha yangi yondashuvlarni o‘z ichiga oladi.

Аннотация. Целью данного исследования является изучение значения креативности в педагогической деятельности и необходимости развития креативности у будущих педагогов. Основная цель исследования – определение роли креативности в образовательном процессе и изучение эффективных методов развития креативности у будущих педагогов. В исследовании использовались количественные и качественные методы, включая анкетирование. Результаты показали, что креативность играет важную роль в педагогической деятельности, а для ее развития эффективны интерактивные методы, инновационные технологии и проектные образовательные процессы. В исследовании представлены новые подходы к методологии изучения креативности в области педагогики.

Annotation. This study aims to study the importance of creativity in pedagogical activity and the need to develop creativity in future teachers. The main goal of the study is to determine the role of creativity in the educational process and to study effective methods for developing creativity in future teachers. The study used quantitative and qualitative methods, including questionnaires. The results showed that creativity plays an important role in pedagogical activity and interactive methods, innovative technologies and project-based educational processes are effective for its development. This study includes new approaches to the methodology of studying creativity in the field of pedagogy.

Kalit so‘zlar. Kreativlik, pedagogik faoliyat, bo‘lajak pedagoglar, innovatsion metodlar, interfaol ta’lim.

Ключевые слова. Творчество, педагогическая деятельность, будущие учителя, инновационные методы, интерактивное образование.

Keywords. Creativity, pedagogical activity, future teachers, innovative methods, interactive education.

KIRISH

Zamonaviy ta’lim tizimi talab qiladigan asosiy ko‘nikmalardan biri bu kreativlikdir. Kreativlik nafaqat o‘quvchilarning bilim darajasini oshirish, balki ularning mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish va innovatsion yechimlarni topish qobiliyatlarini rivojlantirish uchun ham muhimdir. Pedagogik faoliyatda kreativlikning ahamiyati ortib bormoqda, chunki u o‘quvchilarning bilim va ko‘nikmalarini yanada chuqurlashtirishga yordam beradi.

Shuningdek, kreativlik pedagogik faoliyatning asosiy elementlaridan biri bo‘lib, u ta’lim jarayonini yanada samarali, qiziqarli va innovatsion qilish imkoniyatini beradi. Kreativ pedagoglar o‘quvchilarning bilim olish qobiliyatini oshirish, ularning muammolarni hal qilish ko‘nikmalarini rivojlantirish va ularga yangicha fikrlashni o‘rgatish orqali ularni kelajakdagi hayotga tayyorlaydi. Shu bilan birga kreativlik o‘quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini ochish, ularni mustaqil fikrlashga undash va ularning o‘ziga ishonchini oshirishga yordam beradi.

Ushbu tadqiqotning maqsadi kreativlikning pedagogik faoliyatdagi ahamiyatini o‘rganish va bo‘lajak pedagoglarda kreativlikni rivojlantirishning samarali usullarini taklif etishdan iborat. Tadqiqot quyidagi savollarga javob berishga qaratilgan:

1. Kreativlik pedagogik faoliyatda qanday rol o‘ynaydi?
2. Bo‘lajak pedagoglarda kreativlikni rivojlantirish uchun qanday metodlar mavjud?
3. Innovatsion texnologiyalar va interfaol metodlar kreativlikni rivojlantirishda qanday ahamiyatga ega?

Tadqiqot natijalari pedagogik ta’limda kreativlikni rivojlantirish bo‘yicha yangi yondashuvlarni taklif etadi va bo‘lajak pedagoglarning kasbiy tayyorgarligini yaxshilashga hissa qo‘shadi [1].

ADABIYOTLAR SHARHI

Kreativlikning pedagogik faoliyatdagi ahamiyati bo‘yicha mavjud adabiyotlar shuni ko‘rsatadiki, bu sohada ko‘plab tadqiqotlar o‘tkazilgan. Avvalgi tadqiqotlar [2] kreativlikning ta’lim jarayonidagi muhim rolini ta’kidlaydi. Biroq, bo‘lajak pedagoglarda kreativlikni rivojlantirishning aniq metodikasi haqida yetarlicha tadqiqotlar mavjud emas.

Bundan tashqari, avvalgi tadqiqotlar ko‘pincha kreativlikni o‘lchash va baholash metodlarining cheklanganligi bilan bog‘liq muammolarga duch kelgan [3]. Ushbu tadqiqot bu cheklovlarni bartaraf etishga va kreativlikni rivojlantirishning aniq metodikalarini taklif etishga qaratilgan.

Adabiyotlar sharhi asosida ushbu tadqiqot quyidagi savollarga javob berishga qaratilgan:

1. Kreativlik pedagogik faoliyatda qanday rol o‘ynaydi?
2. Bo‘lajak pedagoglarda kreativlikni rivojlantirish uchun qanday metodlar mavjud?

Metodologiya

Ushbu tadqiqotda kvantitativ va kvalitatif usullar qo‘llangan. So‘rovnoma orqali 150 nafar bo‘lajak pedagogdan ma’lumotlar to‘plandi. So‘rovnoma kreativlikning pedagogik faoliyatdagi ahamiyati, kreativlikni rivojlantirish metodlari va innovatsion

10-Aprel, 2025-yil

texnologiyalardan foydalanishga nisbatan bo‘lajak pedagoglarning fikrlashini o‘rganishga qaratilgan. Shuningdek, 20 nafar bo‘lajak pedagog bilan muloqotlar o‘tkazildi, ular orqali kreativlikni rivojlantirishning amaliy jihatlari chuqurroq o‘rganildi.

Kvantitativ ma‘lumotlar statistik tahlil usullari yordamida tahlil qilindi, kvalitatif ma‘lumotlar esa tematik tahlil orqali qayta ishlandi. Tadqiqotda etik jihatlar, jumladan, ma‘lumotlarning maxfiyligi va ishtirokchilarning roziligi inobatga olindi.

Natijalar va muhokama

So‘rovnoma natijalari shuni ko‘rsatdiki, bo‘lajak pedagoglarning 90% kreativlikning pedagogik faoliyatda muhim rol o‘ynashini ta’kidladilar. Bundan tashqari, 75% ishtirokchilar kreativlikni rivojlantirishda interfaol metodlar va loyihalar asosida ta’limni eng samarali usullar deb bilishi aniqlandi.

Izlanishlar natijasida 3 ta asosiy mavzu aniqlandi:

1. Kreativlikning pedagogik faoliyatdagi ahamiyati.
2. Kreativlikni rivojlantirishda innovatsion texnologiyalardan foydalanishning roli.
3. Loyihalar asosida ta’limning kreativlikni rivojlantirishdagi ahamiyati.

Bu natijalar shuni ko‘rsatadiki, kreativlik pedagogik faoliyatda muhim rol o‘ynaydi va uni rivojlantirish uchun interfaol metodlar, innovatsion texnologiyalar va loyihalar asosidagi ta’lim jarayonlari samarali hisoblanadi.

Tadqiqotning cheklovlari shundan iboratki, ishtirokchilar soni cheklangan va natijalar faqat ma‘lum bir hududda o‘tkazilgan tadqiqotga asoslangan. Kelajakda bu sohada kengroq tadqiqotlar o‘tkazish talab etiladi.

Kreativlik pedagogik faoliyatning muhim qismi ekanligini inobatga olib, shuni ta’kidlash mumkinki, kreativlik nafaqat o‘quvchilarning bilim darajasini oshirish, balki ularning shaxsiy va professional rivojlanishiga ham katta hissa qo‘shadi. Bo‘lajak pedagoglarda kreativlikni rivojlantirish zarurati tobora ortib bormoqda va bu borada doimiy ravishda yangi yondashuvlar va usullarni qo‘llash talab qilinadi.

XULOSA

Ushbu tadqiqot kreativlikning pedagogik faoliyatdagi ahamiyati va bo‘lajak pedagoglarda kreativlikni rivojlantirish zarurati masalasini o‘rganishga bag‘ishlangan. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, kreativlik pedagogik faoliyatda muhim rol o‘ynaydi va uni rivojlantirish uchun interfaol metodlar, innovatsion texnologiyalar va loyihalar asosida ta’lim samarali hisoblanadi. Bu tadqiqot pedagogik ta’limda kreativlikni o‘rgatish metodikasi bo‘yicha yangi yondashuvlarni taklif etadi.

Tadqiqotning cheklovlari shundan iboratki, ishtirokchilar soni cheklangan va natijalar faqat ma‘lum bir hududda o‘tkazilgan tadqiqotga asoslangan. Kelajakda bu sohada kengroq tadqiqotlar o‘tkazish tavsiya etiladi.

Kelajakda pedagoglar uchun kreativlikni rivojlantirish zarurati tobora ortib bormoqda. Zamonaviy jamiyatning tez o‘zgarishi, texnologiyalarning rivojlanishi va global muammolar kreativ yondashuvlarni talab qilmoqda. Pedagoglar o‘zlarining kreativlik qobiliyatlarini oshirib, o‘quvchilarni innovatsion fikrlashga, yangi yechimlarni topishga va murakkab vaziyatlarda qaror qabul qilishga o‘rgatishlari kerak. Buning uchun professional

10-Aprel, 2025-yil

ta’lim, innovatsion usullarni qo’llash, hamkorlik va tajriba almashish kabi yo’llardan foydalanish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, kreativlik nafaqat ta’lim sifatini oshirish, balki kelajak avlodni yanada rivojlangan, ijodiy va innovatsion fikrlashga qodir qilish uchun muhim omil hisoblanadi. Shuning uchun bo‘lajak pedagoglarda kreativlikni rivojlantirish va uni pedagogik faoliyatning asosiy qismiga aylantirish zarur va dolzarbdir.

ADABIYOTLAR:

1. Frederic Lemieux (2015). Current and Emerging Trends in Cyber Operations.
2. Alan Robert Dawson (2019). Exploring Strategies for Implementing Information Security Training and Employee Compliance Practices (100-117).
3. Aurigemma, S., & Mattson, T. (2017). Exploring the effect of uncertainty avoidance on taking voluntary protective security actions. *Computers & Security*, 73, 219-234.
4. Bartnes, M., & Moe, N. B. (2016). Challenges in IT security preparedness exercises: A case study. *Computers & Security*, 67, 280-290.